

V Bruseli 23. júna 2026
(OR. en, de)

10642/26
ADD 1 REV 1

Medziinštitucionálny spis:
2024/0319 (COD)

CODEC 1202
AGRI 505
AGRIORG 80
AGRIFIN 122
AGRILEG 161

POZNÁMKA K BODU I/A

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci (prvé čítanie) – prijatie legislatívneho aktu – vyhlásenia

Nemecko požiadalo, aby sa do zápisnice Rady vložilo toto vyhlásenie:

Nemecká spolková vláda sa zdržiava hlasovania o návrhu nariadenia, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci, v kompromisnom znení, ktoré je výsledkom trialógu z 5. marca 2026.

Spolková vláda súhlasí s cieľom návrhu, ktorým je posilnenie postavenia poľnohospodárov. Celkovo však nie je presvedčená, že nástroje v ňom ustanovené sú vhodné na účinné dosiahnutie tohto cieľa. Obzvlášť kriticky hodnotí nárast byrokratického zaťaženia, ktorý návrh prináša, ako aj intenzívne úsilie a vysoké náklady súvisiace s príslušnou zmenou. Jedným z kľúčových cieľov spolkovej vlády je totiž znižovať zbytočnú byrokráciu a predchádzať zbytočným nákladom pre hospodárstvo. Nemecký agropotravinársky priemysel je v porovnaní s ostatnými európskymi krajinami obzvlášť zasiahnutý zavedením chránených označení mäsa, pri ktorých podľa spolkovej vlády nie je regulácia potrebná.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemôže spolková vláda hlasovať za návrh. Zároveň uznáva, že v rámci trialógov sa podarilo dosiahnuť dôležité zmeny. Členské štáty získajú možnosť odchýliť sa od povinnosti uzatvárať písomné zmluvy s určitým minimálnym obsahom. Výnimka pre sektor mlieka a mliečnych výrobkov je síce obmedzená, ale pokrýva základné prvky.

Aj v oblasti chránených označení mäsa sa predsedníctvo usilovalo obhájiť pozíciu Rady: pojmy, ktoré sa na nemeckom trhu rozsiahle používajú nielen v sektore mäsa (napr. burger, klobása a rezeň), sa stále môžu voľne používať, označenia v sektore rýb zostávajú nedotknuté a dosiahlo sa veľkorysé prechodné obdobie a obdobie na vyčerpanie zásob.

Lotyšsko požiadalo, aby sa do zápisnice Rady vložilo toto vyhlásenie:

Lotyšsko hlasuje proti návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci (ďalej len „návrh“).

Počas rokovaní o návrhu Lotyšsko dôsledne zastávalo názor, že akékoľvek návrhy zamerané na posilnenie postavenia výrobcov v dodávateľskom reťazci im musia priniesť skutočný a hmatateľný prospech.

Pokiaľ ide o zmluvné vzťahy a rešpektovanie názorov lotyšského poľnohospodárskeho sektora, Lotyšsko zastáva názor, že rozhodnutie požadovať povinné písomné zmluvy by malo zostať na uvážení členských štátov a nemalo by sa ukladať ako povinnosť.

Lotyšsko hlasuje proti návrhu na základe týchto argumentov:

1. nazdávame sa, že ustanovenia o zmluvách a zmluvných vzťahoch v rámci nariadenia o SOT by mali zostať nezmenené a že zavedenie povinných písomných zmlúv a mediačných mechanizmov by sa malo ponechať na uváženie členských štátov. Lotyšsko je predovšetkým proti ustanoveniam o zmluvách uvedeným v článku 148, keďže tieto neumožňujú členským štátom rozhodnúť, že zmluvy v sektore mlieka a mliečnych výrobkov nebudú povinné;
2. okrem toho Lotyšsko nemôže podporiť odklon od mandátu Rady, pokiaľ ide o mediačný mechanizmus, ani zníženie limitu minimálnej hodnoty dodávky z 20 000 EUR na 10 000 EUR.

Holandsko požiadalo, aby sa do zápisnice Rady vložilo toto vyhlásenie:

Holandsko víta dosiahnutú dohodu o návrhu nariadenia, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci. Nové pravidlá v oblasti zmluvných vzťahov a ďalšie ustanovenia pomáhajú posilniť vyjednávaciu pozíciu poľnohospodárov, čo je cieľ, ktorý Holandsko aktívne podporovalo počas celého rozhodovacieho procesu. V rámci neho bolo zásadné zabezpečiť rovnaké podmienky a široké uplatňovanie pravidiel v EÚ v záujme dosiahnutia cieľa „Jedna Európa, jeden trh“.

Avšak z procesných aj vecných dôvodov Holandsko nemôže podporiť doplnenie obmedzení týkajúcich sa používania výrazov súvisiacich s mäsom, ku ktorému došlo na poslednú chvíľu, ani obmedzenia týkajúce sa možností v oblasti kultivovaného mäsa. Uvedené obmedzenia nezvyšujú jasnosť pre spotrebiteľov a pre podnikateľskú komunitu vytvárajú zbytočnú regulačnú záťaž. Okrem toho narúšajú vývoj nových a hybridných výrobkov a odrádzajú od inovácie a súkromných investícií, pričom tieto prvky sú zásadné pre posilnenie budúcej zárobkovej schopnosti európskeho poľnohospodárskeho a potravinového systému. Uvedené obmedzenia sú preto v rozpore s odporúčaniami Draghiho správy o zvýšení globálnej konkurencieschopnosti EÚ v budúcnosti.

A preto, hoci navrhované nariadenie prispieva k posilneniu postavenia poľnohospodárov v reťazci, Holandsko napokon vzhľadom na výhrady k uvedeným obmedzeniam nemôže podporiť kompromisnú dohodu dosiahnutú medzi Radou, Európskou komisiou a Európskym parlamentom o návrhu nariadenia, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci.

Rakúsko požiadalo, aby sa do zápisnice Rady vložilo toto vyhlásenie:

Rakúsko vždy konštruktívne podporovalo praktické ustanovenia na posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci.

Obzvlášť dôležité pre Rakúsko v diskusiách boli a sú tieto prvky:

- výnimky z povinného používania písomných dodávateľských zmlúv na poľnohospodárske výrobky, najmä v sektore mlieka a mliečnych výrobkov;
- primerané rozlišovanie medzi uznanými organizáciami výrobcov a neuznanými organizáciami výrobcov alebo inými subjektmi v práve hospodárskej súťaže.

Výnimky z povinného používania písomných dodávateľských zmlúv na poľnohospodárske výrobky, najmä v sektore mlieka a mliečnych výrobkov

V kontexte nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 (články 148 a 168), ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov, **môžu členské štáty** v záujme **subsidiarity aktuálne rozhodnúť**, či sa pri dodávkach prvonákupcom (s výnimkou družstiev) vyžadujú **písomné zmluvy**.

V súčasnosti sa v Rakúsku písomné zmluvy nevyžadujú; vo vnútroštátnom nariadení o rámcových podmienkach výrobcov (*Erzeuger-Rahmenbedingungen-Verordnung*) sa na základe zákona o organizácii trhu (*Marktordnungsgesetz*) stanovuje, že dodávateľ surového mlieka alebo poľnohospodárskych výrobkov môže požadovať uzavretie zmluvy. Písomné dohody o dodávke mlieka sú už v Rakúsku bežné, ale nemusia presne zodpovedať ustanoveniam nariadenia o SOT.

Predložený návrh na **zmenu spoločnej organizácie trhov** prináša **zásadné zmeny zmluvných vzťahov**:

pre **všetky dodávky** poľnohospodárskych výrobkov sú teraz v zásade **povinné písomné zmluvy**; v sektore mlieka a mliečnych výrobkov sa toto pravidlo teraz okrem surového mlieka vzťahuje aj na dodávky všetkých mliečnych výrobkov.

S výnimkami pre družstvá sa spájajú ďalšie podmienky (vrátane vopred známych transparentných a demokratických metód určovania ceny, s ohľadom na odmeňovanie poľnohospodárov, lehoty splatnosti a platobné postupy) a uvedené výnimky prinášajú **právnu neistotu**.

Zavádza sa **nová doložka o revízii** zmlúv s trvaním viac ako 12 **mesiacov (šesť mesiacov v sektore mlieka a mliečnych výrobkov)**, ktorá dodávateľovi jednostranne umožňuje kedykoľvek vypovedať dodávateľskú zmluvu. Cieľom SOT doteraz bolo vyžadovať dodávateľské zmluvy s dĺžkou minimálne šesť mesiacov; teraz vzniká **riziko**, že sa **pravdepodobne budú ponúkať kratšie zmluvy**. To sa týka najmä sektora mlieka a mliečnych výrobkov.

Nadalej sú síce možné **výnimky** na konkrétne **výrobky** alebo **prvky zmluvy**, tie sa však musia stanoviť na vnútroštátnej úrovni, čo so sebou prináša byrokratickú záťaž.

Vzniká tu **riziko**, že sa začnú ponúkať len **krátkodobé dodávateľské zmluvy**, alebo že menší dodávatelia v odľahlých oblastiach budú ešte zložitejšie hľadať odberateľov. Podmienky na trhu sa tým nezmenia: v dôsledku zvýšenia objemu mlieka v EÚ aktuálne vzniká tlak na výrobné ceny.

Rozšírenie výnimiek z práva hospodárskej súťaže na neuznané organizácie výrobcov, prípadne na iné subjekty

Každá organizácia výrobcov uznaná podľa článku 152 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 mohla **doteraz** – odchyľne od článku 101 ods. 1 ZFEÚ – plánovať výrobu, optimalizovať výrobné náklady, uvádzať na trh poľnohospodárske výrobky a rokovať o zmluvách na ich dodávku v mene svojich členov a v súvislosti s celou ich produkciou alebo jej časťou.

V budúcnosti sa tieto výnimky z práva hospodárskej súťaže **rozšíria** na **neuznané organizácie výrobcov, družstvá a organizácie v akejkoľvek inej rovnocennej právnej forme uznanej vnútroštátnym právom**, ktoré požiadali o uznanie a ktoré členský štát zatiaľ neuznal za organizáciu výrobcov, ak spĺňajú požiadavky stanovené v článku 152 ods. 1 a článku 154 nariadenia o spoločnej organizácii trhov.

Každá takáto organizácia výrobcov môže využiť uvedenú výnimku v lehote stanovenej v článku 154 ods. 4 písm. a) nariadenia o SOT alebo, ak členský štát neprijal žiadne rozhodnutie o žiadosti o uznanie do konca tejto lehoty, do **piatich rokov odo dňa predloženia žiadosti o uznanie**, pokiaľ sa príslušný členský štát nerozhodol uznanie zamietnuť.

Ex ante možno očakávať tieto dôsledky:

- Doplnenie nových príjemcov bude pôsobiť proti prebiehajúcemu úsiliu o zjednodušenie – z dôvodu očakávaného nárastu počtu kontrol môžeme rátať so zvýšeným administratívnym zaťažením.
- Okrem toho sa v dôsledku roky trvajúcich postupov vytvára právna neistota, pričom vzniká významné riziko závažných kartelových sankcií, ak sa následne zistí nedodržanie požiadaviek na uznanie.
- Pozornosť by sa mala venovať aj rastúcim rozdielom medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o načasovanie postupov uznávania v predpísanej päťročnej lehote.
- Navyše sa zaviedol celkom nový postup (aktuálne: *ex ante* overenie; v budúcnosti: *ex post* overenie).
- Novými ustanoveniami sa okrem uvedeného tiež **oslabuje súčasný režim uznaných organizácií výrobcov: výhody pre organizácie výrobcov, ktoré už boli uznané, sa znížia.**

Z pohľadu Rakúska by bolo **jednoznačne vhodnejšie** zachovať súčasný *status quo* systému **uznávania** – v neposlednom rade aj preto, aby sa zachovali **výhody pre už uznané organizácie výrobcov**. Všetky neuznané organizácie výrobcov, družstvá a iné subjekty mohli už aj teraz získať uznanie ako organizácie výrobcov, a teda využívať výnimky z práva hospodárskej súťaže.

Záver

Rakúsko naďalej vidí potenciál pre dôslednejšie zohľadnenie uvedených bodov, a **preto žiada Európsku komisiu, aby predložené zmeny v rozumnom časovom rámci vyhodnotila.**

Rakúsko však nebude proti dosiahnutému kompromisu namietat' a bude hlasovať za.
